

KUSTODIJA SVETE DEŽELE

Red manjših bratov

Povzetek poročila 2016/2017

Kustodija Svete dežele se že mnogo stoletij posveča ohranjanju in prenovi svetih krščanskih krajev v Jezusovi deželi in na celotnem Bližnjem Vzhodu. Med mnogimi cilji frančiškanskega poslanstva so tudi podpora in razvoj krščanske manjšine, ki živi v teh krajih, ohranjanje in vrednotenje arheoloških najdišč in svetišč, posredovanje v nujnih primerih, bogoslužje v svetiščih, apostolsko delo in pomoč romarjem. V dveletnem obdobju 2016/2017 se je navzočnost frančiškanov v Sveti deželi kazala tudi v napovedih, načrtovanju in izvedbi naslednjih projektov in del:

- I. Delo za romarje
- II. Delo za lokalno skupnost
- III. Drugo delo – Jordanija, Libanon, Sirija, Rodos-Kos
- IV. Običajni honorarji Kustodije

1. DELO ZA ROMARJE

1.1 JERUZALEM

Božji grob

- Sodelovanje z Grško pravoslavno cerkvijo in armenskimi apostolskimi občestvi v baziliki in s civilnimi oblastmi za obnovo groba Vstalega Kristusa. Obnova Božjega groba je bila zaključena marca 2017, zdaj pa je v načrtu obnova tal okrog groba.

Vrt Getsemani in Oljska gora

- V teku je gradnja predora, ki bo povezoval baziliko z dolino potoka Cedrona na drugi strani ceste, ki bo romarjem omogočil, da bodo z avtobusnega parkirišča do bazilike lahko prišli, ne da bi jim bilo treba prečkati cesto. S tem bo nastala cona za pešce v sklopu infrastrukture za romarje, ki obiskujejo svete kraje. Gradnja novih stopnic in

dvigal je zahtevala naknadno arheološko študijo. Po končanih izkopavanjih dela napredujejo skupaj z gradnjo preostalega dela projekta.

VII. postaja *Via Dolorosa*: Jezus pade drugič pod križem

- V zaključni fazi je površina ob kapeli, ki je že popolnoma prestrukturirana. Pred kratkim so odstranili prednji del, ki gleda na pot, ker zaradi njega prostor ni mogel biti dobro izkoriščen.

Samostan Presvetega Odrešenika: sedež Kustodije Svete dežele in semenišče

- Nova hidroizolacija in talna obloga na starodavnih kamnitih ploščah na notranjem dvorišču in v sobi pred pisarnami nevladne organizacije ATS.
- Prestrukturiranje nekdanjega ekonomata v nove pisarne oddelka za kulturno dediščino
- Nova talna obloga na starodavnih kamnitih ploščah na poti v samostan.
- Vzdrževalna dela na zunanjih oknih cerkve Presvetega Odrešenika.
- Izgradnja niše za kip svetega Frančiška v bližini skavtskega središča.

Muzej Svete dežele

- V teku je gradnja modernega muzeja, ki bo ovrednotil krščansko umetnostno, arheološko in kulturno dediščino Svete dežele. Na površini cca. 2500m² so:
 - Arheološki muzej: 'Svetopisemski kraji v Palestini' (samostan bičanja). Po zaključku prve faze del (multimedijski muzej), se zdaj projekt nadaljuje s potrebnimi posegi na hodnikih, kjer bo arheološki muzej.
 - Multimedijski muzej: 'Jeruzalem in Božji grob' (Krščanski informacijski center). Konstrukcijska dela na zgradbi so zaključena, v delu je izdelava načrtov za prostore.
 - Zgodovinski muzej: 'Frančiškanska kustodija Svete dežele' (Presveti Odrešenik): v teku je dejavnost mednarodnega znanstvenega odbora, ki je bil ustanovljen, da bi določil smernice za spremembo in obnovo površine, namenjene muzeju.

Dom *Maria Bambina* za romarje in prostovoljce

- Prestrukturiranje kopalnic za skupine romarjev v pritličju nekdanje sirotišnice za deklice, ki je danes dom za romarje.

***Casa Nova*: hostel za romarje**

- Prenova sprejemnice, upravnih pisarn, bara in jedilnice. Na panoramski terasi je bila odprta restavracija.

Kolidž Svete dežele

- Utrditev podpornih tramov v kapeli.
- Izdelava scenografije za snemanje programov na mestih, ki jih uporablja Krščanski medijski center (CMC).

Krščanski informacijski center

- Zaključek prestrukturiranja z novo hidroizolacijo in novo talno oblogo na terasi s kamnitimi ploščami.
- Prestrukturiranje prvega nadstropja v novo kavarno za skupine romarjev.

Svetišče Betanija: Martina, Marijina in Lazarjeva hiša

- Obnova in vrednotenje bizantinskih in srednjeveških ostankov samostana Betanija:
 - obnova poškodovanih delov,
 - vzgoja in zaposlitev desetih mladih Palestincev pri obnovitvenih delih,
 - podpora poslovnim dejavnostim krajevnega ženskega združenja,
 - didaktični projekt v krajevnih osnovnih šolah z namenom poznavanja verskih in arheoloških najdišč *in loco*.

1.2 AIN KAREM: ROJSTNI KRAJ JANEZA KRSTNIKA

Svetišče Rojstva svetega Janeza (San Giovanni in Montana)

- Prekrivanje zgornjega dela zunanjih zidov ženskega samostana s kamnitimi ploščami.
- V teku je izgradnja novega sistema dovajanja plina za ogrevalni sistem kompleksa *Casa Nova*, samostana in semenišča.
- Izgradnja novih kopalnic za goste v nekdanji kuhinji v *Casa Nova*.
- V teku je izdelava načrtov za obnovo cerkve.

Svetišče Svetega Janeza v puščavi

- Izgradnja novega ženskega samostana v nekdanji delavnici/skladišču.
- Čiščenje, vzdrževanje in obnova enega od zbiralnikov, v katerem se zbira deževnica za namakalni sistem samostanskih vrtov.
- Prenova tal, starodavnih kamnitih plošč, na področju vhoda v kapelo groba svete Elizabete.
- V teku je izdelava dveh kopalnic in nove zunanje toalete za skupine romarjev.

1.3 BETLEHEM

Bazilika Jezusovega rojstva

- Sodelovanje z drugimi navzočimi cerkvenimi občestvi in s palestinskimi nacionalnimi oblastmi za obnovo Bazilike Jezusovega rojstva. Dela pospešeno potekajo.

Kapela *Milk Grotto*

- Namestitev novega sistema nadzornih kamer.

1.4. EMAVS

Svetišče svetega Simona in svetega Kleopa, učencev iz Emavs

- Prestrukturiranje osmih sob, javnih kopalnic, toalet, hodnika in kapele samostana (cca. 250m²).
- Prenova opreme vrtca, ki meji na samostan.

1.5 NAZARET

Bazilika Marijinega Oznanjenja

- Vzdrževanje hidroizolacije na strehi.

1.6. KAFARNAUM: JEZUSOVO MESTO

- Zaključek vzdrževalnih del na avtobusne parkirišču in namestitev kabine za nadzor nad vhodom.
- V teku je gradnja sprejemnega središča za romarje (cca. 12 postelj).
- V fazi načrtovanja je obnova dela mejnega zidu, ki je bil nedavno poškodovan.

1.7. GORA TABOR: CERKEV JEZUSOVEGA SPREMENJENJA

- Dobili smo dovoljenje za izgradnjo nove kapele ob baziliki.
- Dobili smo dovoljenje za izgradnjo kabine za nadzor nad vhodom v svetišče in na zunanje parkirišče, ki je bilo pred kratkim dokončano.

1.8. JAFFA

- Ojačanje nekaj podpornih tramov na osnovni šoli.

1.9 GORA NEBO (JORDANIJA): MOJZESOV SPOMENIK

- Zaključena je izgradnja novega vhoda k spomeniku za romarje, sistema elektronskih vstopnic in majhne kavarne.
- V fazi načrtovanja, prestrukturiranja in širitve kapele, ki se drži bazilike, kjer bosta za potrebe romarjev izgrajeni dve kapeli.
- V fazi načrtovanja je prestrukturiranje področij, ki bodo namenjena sprejemanju gostov.

2. DELO ZA LOKALNO SKUPNOST

2.1. DELO ZA MLADE

Štipendije in subvencije

- Financiranje **390 univerzitetnih štipendij** za obdobje štirih let, ki so bile razdeljene po različnih univerzah: Betlehem, hebrejska v Jeruzalemu in Haifi, Bir Zeitu, Ammanu in drugje.
- **178 subvencij za študente** v denarnih težavah.

2.2. DEJAVNOSTI ZA DRUŽINE

Jeruzalem in Betlehem

- **Župnijski svetovalnice center za družine.** Nadaljevanje projekta podpiranja župnijskega svetovalnega centra na ravni pomoči družinam v njihovih glavnih potrebah.
- **Frančiškanski deški dom.** Nadaljevanje projekta za več kot dvajset dečkov med šestim in dvanajstim letom starosti, ki prihajajo iz revnih družin, ali družin, ki so v težavah.

- **Zdravstvena pomoč.** Nadaljevanje projekta zdravstvene pomoči družinam z velikimi finančnimi težavami.
- **Zaveza prestrukturiranju bivališč.** Projekt za prestrukturiranje hiš v lasti družin v največji stiski. Obnovo opravljajo lokalni nezaposleni.

2.3 ŠOLE

Jeruzalem

- **Šola Svete dežele za deklice:** notranje prestrukturiranje šole.
- **Šola Svete dežele za dečke:** notranje prestrukturiranje šole. Prestrukturiranje vhoda v šolo ob samostanu Presvetega odrešenika z gradnjo novega vhoda in sprejemnega dela. V teku je izgradnja podzemnih nadstropji pod košarkarskim igriščem, kjer bo športno središče.

Kana: cerkev prvega Gospodovega čudeža

- **Nova šola:** po zaključku gradbenih del so še vedno v teku zaključna dela. V kompleksu bo tudi župnijsko središče in pokrito parkirišče s skupno površino 5000m².

2.4 STANOVANJA ZA LJUDI V STISKI IN MLADE PARE

Jeruzalem

- **Staro mestno jedro:** nadaljevanje del prestrukturiranja starega mestnega jedra z namenom izboljšati življenjske pogoje prebivalcem.
 - Popolno prestrukturiranje petih hiš.
 - Delno prestrukturiranje sedmih hiš.
 - Prestrukturiranje zunanjih oblog (fasad, oblog, itn. ...) osmih hiš.

- **Projekt prenove Dar al Consul.** V teku je prestrukturiranje stanovanjskega kompleksa z enainštiridesetimi stanovanji in neizkoriščenim pritličjem.
 - Popolno prestrukturiranje triintridesetih hiš (v teku, osemnajst je zaključenih).
 - Delno prestrukturiranje osmih hiš (v teku, pet je zaključenih).
 - Prestrukturiranje zunanjih oblog (fasad, oblog, itn. ...) šestih hiš (v teku, tri so zaključene).

- **Palača Tumaian – Musrara:** v fazi načrtovanja je širitev zgradbe in dodajanje dveh nadstropij in 800m² za stanovanjske potrebe.

- **Abu Geries:** v fazi načrtovanja je širitve zgradbe z dodajanjem 750m² za potrebe pisarn, restavracij in trgovin.

- **Stanovanjski projekt Svetega Jakoba di Beit Hanina:** stanovanjski kompleks šestih zgradb s skupaj dvainštiridesetimi stanovanji na treh ravneh.
 - Dobili smo dovoljenje za gradnjo dodatnih dveh nadstropij za vsakega od stanovanjskih blokov, s čimer se je število stanovanj povišalo za štiriindvajset.

- **Betfaga (Oljska gora)**
 - V fazi zaključevanja je širitev sedanjega stanovanjskega kompleksa z desetimi novimi stanovanji.
 - V teku je gradnja mejnega zidu za zaščito nepremičnine.

- **Stanovanjski projekt Pisgat Zeev:** v fazi načrtovanja je novi stanovanjski kompleks s sedemdeset do osemdeset bivalnimi enotami in 300m² za komercialne potrebe.

Jaffa

- **Frančiškanska soseska:** dobili smo dovoljenje za izgradnjo stoštiriindvajsetih stanovanj. Skupna površina stanovanj bo cca. 10.000m².

Nazaret

- **Stanovanjski projekt v Nazaretu:** projekt za izgradnjo stanovanjskega kompleksa, kjer poleg kapele in drugih površin za družabne potrebe, načrtujemo izgradnjo osemdesetih stanovanj za mlade družine.

2.5. DRUGO DELO V KULTURI

Studium Biblicum Franciscanum

Vsako leto Kustodija Svete dežele denarno podpira Fakulteto za raziskovanje Svetega pisma in arheologijo na jeruzalemskem *Studium Biblicum Franciscanum*. Študentom iz različnih škofij smo dali okrog **trideset štipendij** za celotni čas njihovega študija.

Krščanski medijski center

Kustodija je *Frančiškanskemu medijskemu centru*, ki je bil ustanovljen leta 2008, na lastno pobudo spremenila ime, zato se ta od decembra 2014 imenuje *Krščanski medijski center*. Ta sprememba je posledica vizije Katoliške cerkve, katere pomembni del je uresničevanje globalnega koncepta verskega in človeškega združevanja krščanskih občestev, ki živijo v Sveti deželi. Storitve centra vključujejo:

- Spletno stran, ki je popolnoma prenovljena, poenostavljena in združljiva s prenosnimi napravami (pametnimi telefoni in tablicami).
- *Terra Santa News*, tedenske novice, ki 'pripovedujejo zgodbo' o Sveti deželi, njeni veri, zgodovini in aktualnih zadevah. Prenaša jih okrog 35 TV postaj po vsem svetu v

šestih jezikih (arabščini, italijanščini, angleščini, francoščini, španščini in portugalščini).

- Dokumentarce o družbeni in verski tematiki v različnih jezikih.
- Prenos različnih praznovanj in dogodkov v živo (prek satelita in streaminga). Božična maša, ki se vsako leto v živo prenaša iz Betlehema, se komentira že v šestih jezikih.

Glasbeni inštitut *Magnificat*

V nekaj letih delovanja je glasbena šola *Magnificat* sprejela študente iz različnih kultur (kristjane, jude in muslimane). *Magnificat* spodbuja raziskovanje in kulturno udejstvovanje na krajevni in mednarodni ravni.

3. DRUGO DELO

V **Siriji, Jordaniji in Libanonu** se pomoč sirskega in iraškega krščanskega in nekrščanskega prebivalstvu, ki živi v izredni stiski nadaljuje in krepi s navzočnostjo bratov Kustodije Svete dežele, z denarno podporo in sodelovanjem *Associazione pro Terra Sancta*. Še zlasti z naslednjimi dejavnostmi:

3.1. JORDANIJA

- **Pomoč družinam**, ki prihajajo iz begunskih centrov.

3.2. LIBANON

- **Začasno sprejetje in podpora** petintridesetim begunskim družinam v Deir Mimasu in Harissi, kjer čakajo na vizume, da bi lahko emigrirali. Ko te družine zapustijo Libanon, jih nadomestijo nove.
- **Pomoč pri šolanju** petdesetim iraškim in sirskega otrokom in mladim.

3.3. SIRIJA

- **Dejavnosti sprejemnih centrov** za prebivalce v župnijah Kustodije v Aleppu, Damasku, Knayehu, Yakoubiehu in Latakiehu. Pomoč je bila najprej namenjena sprejemnim centrom v Aleppu v župniji svetega Frančiška, kjer jo je pretežno krščansko prebivalstvo najbolj potrebovalo.

- **Dejavnost podpore prebivalstvu.** Posredovanje je bilo namenjeno naslednjim področjem:
 - Prenova poškodovanih bivališč,
 - Denarna pomoč za plačilo najemnin za bivališča, za stroške za zdravila, za obiske ali zdravstveno oskrbo v bolnišnicah, za plačilo položnic za elektriko in šolnine,
 - Razdeljevanje hrane in drugih nujnih potrebščin,
 - Razdeljevanje vode po bivališčih z majhnimi avtomobilskimi cisternami.

3.4. RODOS – KOS

- **Pomoč v hrani in osnovni pomoči** beguncem, ki gredo skozi sprejemni center na Rodosu in Kosu.
- V fazi načrtovanja je obnova cerkve, ki jo je poškodoval nedavni potres.

4. OBIČAJNI HONORARJI KUSTODIJE

- Honorarji okrog **1030 zaposlenim** so bili razdeljeni po osemdesetih svetiščih, petnajstih šolah, petindvajsetih župnijah, štirih hišah *Casa Nova* za romarje in za različne dejavnosti (kultura, komunikacije, socialna pomoč, pomoč romarjem, gradnja, administracija, ...).